

İNTERNET'İN TÜRKÇENİN KULLANIMINDA VE TOPLUM- BİREY YAPISININ DEĞİŞİMİNDEKİ ROLÜ*

İrfan ERTUĞRUL[†], iertugrul@pau.edu.tr
Nuray KESKİN[‡], nurayk@pau.edu.tr

İnternet'in yaygınlaşması sonucunda bilgisayar teknolojisi çok gelişmiştir. Günümüzde özellikle e-posta ve anlık ileti programları yaygınlaşmıştır. Yeni nesil İnternet kullanıcıları web, blog, twitter, ipon gibi birçok kavramla tanışmış ve kullanmaya başlamıştır. İnternet kullanıcıları başta gençler olmak üzere çocuklardan yaşlılara, kadınlardan erkeklere kadar büyük bir kitleyi etkisi altına almıştır. Bu hızlı gelişim teknolojik kolaylıkların yanı sıra toplumumuz açısından Türkçenin yanlış kullanımını da beraberinde getirmiştir. Bu çalışmada; Türkçenin düzgün, doğru ve yaygın olarak sanal ortamda kullanılması ve toplum/birey yapısının değişimindeki rolü tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, İnternet Kullanıcıları, E-posta, Anlık İleti Programları

The roles of internet using in Turkish language through the change of society-the individual structure

As a result of expansion of internet using, computer technology has been advanced very much day by day. Nowadays, it's common to use e-mail and instant messaging programs. The new generation internet users were introduced many concepts like website, blog, twitter and iphone and they started to use them. Internet users effect many audiences including firstly youngs, then from children to olds, from ladies to men. This rapid development brings technological facilities, but has a bad effect on Turkish language using. The main pupose of this study is to use Turkish language accurately, properly, widely in the internet atmosphere and to determine the roles for the change of society/individual structures.

Keywords: Turkish language, Internet users, E-mail, Instant messaging programs

JEL Codes: A20, A30, I120, H00

* Bu yazı Gazimagusa-Kıbrıs, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Bilgisayar ve Teknoloji Yüksek Okulu'nda düzenlenen Mesleki Eğitim Sempozyumu'nda sunulmuştur.

[†] Pamukkale Üniversitesi, İİBF İşletme Bölümü Öğretim Üyesi

[‡] Pamukkale Üniversitesi, Buldan MYO Öğretim Görevlisi

GİRİŞ

Teknoloji; günümüz dünyasının adeta sihirli bir kelimesi haline gelmiştir ve yaşantımızın vazgeçilmezi olmuştur. Bazen teknolojinin bize sağladığı büyük yararlardan söz eder, bazen de teknolojinin bizden neler götürdüğünü dile getiririz. Teknolojinin çok hızlı değişmesi, yaşam biçimimizi, dilimizi, kültürümüzü de hızla değiştirmektedir.

Teknoloji demek İnternet demektir. İnternet bağlantısı ve bilgisayarları olan kişiler dünyadaki kişilerle bilgi alışverişinde bulunabilmekte, Anlık ileti programları (Bloglar, Twiter, Massenger vb.) veya E-posta ile anında haberleşmektedirler. Ülkemizde de bilgisayar ve İnternet kullanıcı yaşı gittikçe düşmekte 4-5 yaşından başlayarak ileri yaşlara kadar uzanmakta, çoğunluğu da genç kullanıcılar oluşturmaktadır. Birçok kullanıcı evlerinden ya da işyerlerinden İnternet bağlantısını sağlamaktadır. Ancak evinde ve işyerinde İnternet erişimi bulunmayan ve özellikle çocukların ve gençlerin gözde mekânlarını ise İnternet kafeler oluşturmaktadır.

Bu çalışmada iki açıdan incelenecektir. Birinci bölümde İnternet'in toplumsal ve kişisel açıdan faydaları ve zararları üzerinde durulacaktır. İkinci bölümde ise e-posta ve anlık ileti programlarının, özellikle gençlerin, Türkçenin yanlış ve bozuk kullanımı üzerindeki olumsuz etkileri anlatılacaktır.

İNTERNET'İN TOPLUMSAL/BİREYSEL AÇIDAN FAYDALARI VE ZARARLARI

İnternet, dünya kapsamında birçok bilgisayar sistemini TCP/IP protokolü ile birbirine bağlayan ve gittikçe büyüyen bir iletişim ağıdır (Tutar & Altınöz, 2003: 103). İnternet sayesinde sınırlar ortadan kalkmakta ve bilginin özgürce paylaşıldığı yeni bir toplum ortaya çıkmaktadır. Bu toplum tamamen sanal ortamda dünyanın dört bir yanında katılımcılarla oluşturulmaktadır.

Bu çalışmada özellikle İnternet'in bireysel ve toplumsal iletişimde önemli bir yer tutan anlık ileti programlarından ve bunların sağladığı avantaj ya da dezavantajlarından bahsedilecektir.

Anlık ileti programları (Outlook, MSN, Facebook, G-mail, Skyp, Twitter gibi), birbirine bağlı bilgisayarlar yardımıyla kullanıcıların önceleri karşılıklı mesaj iletimi ile toplantılar yapmasını sağlamış, ardından eşzamanlı olarak ses ve görüntü iletim sistemleri geliştirilmiştir (Göral, 2006:137).

Öncelikle anlık ileti programları hayatımıza renk katmış ve bir anlamda bağımlılık yaratmıştır. Çünkü küçük büyük, genç yaşlı, kadın erkek demeden birçok kişi e-posta ve anlık ileti programlarından bir tanesini kullanır hale gelmiştir.

Günümüzde İnternet bağımlılığı o seviyeye gelmiş ki uzmanlar İnternet kullanım bağımlılığını patolojik bir problem olarak ele alarak “**İnternet Bağımlılığı Bozukluğu**” (internet addiction disorder) şeklinde tanımlamışlardır (Çelik & Karaaslan, 2008: 103).

Yaygın bir görüşe göre İnternet, kişilerin sosyal yaşamlarında olumsuz etkilere sahiptir. Gerçek dünyadan farklı bir ortamda, sanal dünyada, insanlar arası ilişkiler değişmektedir. Öte yandan İnternet, kişiler arasındaki mesafe, yaş cinsiyet, ırk, kültür vb. gibi gerçek dünyada önemli olabilecek pek çok özelliği de ortadan kaldırmaktadır. Yerinden alışveriş, yerinden bankacılık, hatta işe gitmeden evden çalışma vb. gibi kullanımlar insanın sosyal yaşamını etkileyebilecek unsurlardır (Tutar vd., 2003: 68).

Günümüzde İnternet ağı kullanılarak sağlanan telekonferans görüşmeleri, geleneksel postanın yerini alan elektronik postalar, basılı kaynaklara alternatif oluşturan elektronik kitap ve süreli yayınlar, İnternet'e Dayalı Uzaktan Eğitimin birer parçası olmuştur (Delil vd., 2006:1). Başlangıçta anlık iletiler daha çok kişisel iletişim, sohbet amaçlı kullanılmaktaydı. Ancak, uzun süre sadece özel kullanıcılar ile ev kullanıcılarının yararlandığı "anlık ileti" yazılımları, gün geçtikçe özel şirketlerde de hızlı ve kolay iletişim yollarından biri olarak kabul görmeye, kullanılmaya başlandı (Markoç, 2007: 1).

Genel İnternet kullanımında ise yine başta iletişim olmak üzere, ticaretten eğitime, alışverişten seyahate kadar çok geniş bir yelpazede bilgiye erişim kolaylaşmıştır. Yüksek hızla mesajı iletme ve alma, bir mesajın tam olarak ve dizayn edildiği biçimde gönderilebilmesi, interaktif etkileşim ve çabuk geri besleme olanağı, farklı ve dağınık yerlerdeki mesajın, insanlara aynı anda ve biçimde gönderilmesi de anlık ileti programlarının avantajları arasındadır. (Şakar & Küçükaslan, 2006: 60)

Dezavantajlarına gelince; çok fazla İnternet kullanan kişiler de zamanla iletişim problemleri yaşamakta, yeme, içme alışkanlıklarından tutun, uyku bozuklukları, yanlış oturuş şekilleri başta olmak üzere birçok sağlık sorunları da görülmektedir. Bilim adamlarımızın genel görüşü; iletişimsizlikten kaynaklanan kuşaklararası çatışmaların artacağı ve gelecekte özellikle ruhsal açıdan çok sağlıklı olmayan bir toplum yapısının oluşacağı yönündedir. Günümüzde artan şiddet vb. olaylarda bu düşünce yapısını destekler niteliktedir.

Anlık ileti programlarını bağımlılık derecesinde kullanmaya başlayan kişilerde;

- Kişiler bilgisayarı ile daha fazla vakit harcar, İnternet'ten ayrılamaz ve hayattan kendini soyutlamaya başlar.
- Aile ve sosyal hayat ile olan ilişkileri zayıflar kopma derecesine gelebilir.

Ertuğrul İ., Keskin N.

- Bilgisayar ve İnternet üzerinde bilinçsiz şekilde geçirilen fazla zaman sonucu kişi üzerinde psikolojik ve fiziksel hastalıklar ortaya çıkabilir.
- Saatlerce bilgisayar karşısında kalan çocuk ve gençlerde; obazite veya aşırı kilo kaybı, gözlerde bozukluk, kas ve iskelet sisteminde ağrı ve tutulmalar ile sağlıksız ortamlardan kaynaklanan diğer sağlık sorunları meydana gelmektedir (Çelik & Karaaslan, 2008).
- Bilinçsiz şekilde kullanılan anlık ileti programlarında, kişiler birbirlerine olmadıkları meslekleri ve sosyal durumları, küfürlü argo konuşma, her an cinsellikle karşılaşabilme, tanımadıkları kişilerle rahat şekilde normal hayatta olmayan şeyleri konuşmalarına fırsat tanıdığından yalana alışmaktadırlar. Aynı zamanda bu programlar yanlış arkadaşlıkların da kurulmasına uygun zemindir. Hatta günümüzde sanal evliliklerin bile söz konusu olduğu görülmektedir.
- Daha çok çocuk kullanıcılar bu programlarda karşılarında arkadaşları olduklarını düşündükleri kişilere telefon numarası, şifre, kredi kartı vb. birçok bilgiyi de farkında olmadan aktarabilmektedir. Böyle bir yöntemle de sanal suçların hızlanmasına zemin hazırlayabilmektedir.
- Anlık ileti programlarında güvenlik sorunuyla karşılaşılabilir. Çünkü bu alanda henüz yeterli çözümler üretilmemiştir. Bilgileriniz sizin isteminiz dışında farklı kişi ve gruplarca görülebilir ve size karşı kullanılabilir (Alkan, 1996).
- Kişiler karşı tarafın kendisine yolladığı bir oyun programını, her hangi bir resim dosyası vb. programları iyi niyet göstergesi olarak kabul ettiklerinde farkında olmadan virüs saldırısına, hacklenme gibi bir takım saldırılara maruz kalabilmektedirler.

Kişilerde bilgisayar bağımlılık belirtileri neler olabilir;

- Her gün İnternet'e bağlanmak, bağlı iken zamanın farkında olmamak, sorulduğunda ise inkar etmek,
- Herkese mail adresi, ICQ numarası, sohbet odası adları vs. vermek veya dağıtmaya çalışmak (Petriçli, 2008).
- İnternet dışı uğraşlara ilginin kaybolması,
- Sosyal faaliyetlerde azalma, dostları tarafından anlaşılamama duygusu, spor faaliyetlerinden uzaklaşma ve kondisyon kaybı,
- İş verimliliğinin düşmesi,
- Sürekli uykusuz kalma ve yorgunluk,

- Alışverişlerin İnternet üzerinden yapılması,
- Aile fertlerine yeterli zamanı ayıramama nedeni ile aile bağlarının zayıflaması,
- Günlük yaşamdaki diğer iş ve kişilerin, online yaşama engel olduğu düşüncesi,
- Bilgisayar kullanımı nedeniyle eşler arasında anlaşmazlık ve sorun çıkması.

Yukarıda bahsedilen belirtileri gösteren kişilerin dikkatli olmaları gerektiğini belirten uzmanlar, bu sorunların kişinin yapmakta olduğu iş, çalışma ortamı, yaşı, öğrenim düzeyi, kullanım gerekleri ve düzeyi göz önüne alınarak değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadırlar (Ekinci, 2002:10-18).

Bahsi geçen bütün olumsuzluklar, internet kullanan kişiyi karamsarlığa itmemeli, ama bunları da yok saymadan; bir şey olmayacağı, kullanıcının nerede duracağını iyi bilmemesi, kişinin “çocuğuma güveniyorum veya olumsuzlukları da görüp biliyorum” demesi gibi, kişinin tamamen kendisini korumasız bir şekilde İnternet alemine bırakmamalı. Teknolojinin iyi ama zararlı yönlerinin de fazlaca olduğunu düşünerek İnternet kullanımı/anlık ileti programlarının kullanım süre ve dozlarını iyi ayarlamalıdır.

İnternetin birey/toplum üzerindeki zararlı etkilerini en aza indirmek için neler yapılabilir:

İlk olarak bilgisayar ve İnternet hakkında yeterli bilgiye sahip olmak için ihtiyaca göre gerekirse eğitim alınmalı, özellikle çocukların İnternet'i doğru kullanması için ortam oluşturulmalı. İnternet ve bahsedilen olabilecek zararları konusunda gençleri ve çocuklar bilinçlendirilmeli. İnternet kafeler faydalı mekanlar haline getirilmeye çalışılmalı. Yaş sınırlaması ve filtreleme programlarının varlığı sık sık yetkililer tarafından kontrol edilmeli. Bilgisayar kullanımında kendimize ve aile bireylerine, özellikle çocuklara zaman sınırlaması getirilmelidir. Bilgisayar kullanımı bağımlılık boyutunda ise tatil ve izinlerde İnternet'ten uzak durmanın yöntemleri belirlenmelidir. İnternet üzerinde ilgili arama yaparken konu belirlemesi iyi yapılmalı, uzun süre İnternet'te sörf yapıp vakit kaybedilmemeli bedenin ve zihnin dinlenmesi adına 15, 20 dakikalık aralıklar verilmelidir. İnternet bağımlılığından kurtulabilmek için sosyal aktiviteler artırılabilir (kitap okumak, tiyatroya, sinemaya gitmek, konsere gitmek gibi) . Özellikle çocukların ve gençlerin İnternet üzerinden oynadıkları oyunlar dikkatle incelenmeli şiddet içeren oyunlardan uzak tutulmalıdır. Uzmanlara göre şiddet içeren oyunlar beyni etkilemekte ve ileriki dönemde sağlıksız toplum bireylerinin yetişmesi için zemin hazırlamaktadır. İnternet üzerinden haberleşme esnasında aslı olmasa da karşılıklı söylenen yalanlar sonucu çocuklar ve gençler özenme sonucunda

Ertuğrul İ., Keskin N.

sigara, alkol, kumar ya da daha ileri düzeyde zararlı alışkanlıklar edinebilmekte sanal arkadaş kurbanı olmaktadır (Cengizhan, 2008).

E-POSTA VE ANLIK İLETİ PROGRAMLARININ (Outlook, MSN, Facebook, G-mail, Skype) TÜRKÇENİN KULLANIMINDA OLUMSUZ ETKİLERİ

Ülkemizdeki bilgisayar kullanımı özellikle son 10-15 yılda hızla artmıştır. Daha önce yazılar daktilolar ile yazılmakta ve Türkçe için özel geliştirilmiş F klavye daktilolar kullanılmaktaydı. F daktilolardaki harflerin (tuşların) yerleşiminde alfabemizdeki 29 harf esas alınmıştı. Böylece Türkçe yazılar kolay ve hızlı yazılabiliyordu. Bilgisayar klavyelerinde Q klavye kullanımının yaygınlığı ve Q klavye de alfabemizde bulunan “ı,ş,ö,ü,ğ,ç” gibi harflerin bulunmaması Türkçemizde yanlış yazım, anlam bozuklukları gibi sorunları beraberinde getirmiştir. “Sizi” yerine “sızı”, “döndü” yerine “donda” gibi anlam farklılığı olan kelimeler yanında Türkçe ses uyumlarına uymayan, anlam bütünlüğünü bozan ve okuma zorluklarıyla karşılaşılacak bir dil yapısı oluşmuştur. Zamanla Q klavye geliştirilmiş ve alfabemizdeki diğer harflerde eklenmiştir. Ama bir takım politikalar nedeniyle tamamen F klavye kullanımına geçilememiştir. Bu konuyla ilgili olarak da zaman zaman basında “Bilgisayar Türkçesi İstemiyoruz” başlıklarıyla halka Türk dil yapısının bozulduğu ve anlamsız bir yazışma dilinin yaratıldığı mesajları verilmeye çalışılmıştır.

Yine programlamalardan kaynaklanan Türkçe karakter sorunu devam etmekte ve e-postalarda ya da arama motorlarında Türkçe yazmak ve anlamak, Türkçe verilere ulaşmak sorun olmaktadır. Ayrıca çok kullanılan anlık ileti programlarında ise hızlı yazmak adına sesli harflerin tamamen kaldırılması, anlamsız kısaltmaların yapılması, yabancı kelimelerin araya eklenmesi, “v” yerine “w” gibi harflerin kullanılması, şekillerle yazıların katledilmesi, argo ve küfürlü bir dilin kullanılması gibi birçok sorun da dilimizin bozulmasına neden olmaktadır.

Keskin’in 2007 yılında Pamukkale Üniversite Buldan Meslek Yüksekokulu öğrencileri ile yaptığı bir araştırmada e-posta ve anlık ileti programlarında Türkçenin doğru kullanılıp kullanılmadığını ölçmeye yönelik sorular sorulmuş ve araştırmada elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin anlık ileti programları kullanımında sorulan sorulardan biri; “Ben kesinlikle Türk Dilinin doğru kullanımından yanayım ve anlık ileti programlarında kesinlikle kısaltma ve diğer yazım şekillerini kullanmam.” sorusuna, araştırmaya katılan öğrencilerin verdiği cevapta “Türkçemizin doğru kullanılmasından yana olsalar da, uygulama da tamamen yanlış kullanımı desteklemeleri”. Bir diğer soru olarak; “Anlık ileti

programlarıyla hoş vakit geçiriyorum ve yeni arkadaşlarla tanışıyorum” sorusuna katılan öğrenciler cevap olarak; bu tür programları eğlence aracı olarak görmekte ve eğlenirken de Türkçeyi doğru kullanmak adına bir çaba göstermediklerini ifade etmeleridir. Ayrıca öğrencilerin yaptıkları yorumlarda; Anlık ileti programları aracılığı ile sanal dostlukların ve sanal evliliklerin de arttığı görüşünde olmaları. Ayrıca, Anlık ileti programlarında hazır olarak bulunan şekillerin (ifadelerin) çok sık kullanıldığı ve bu şekillerle karşısındaki kişilere değişik mesajlar yollamanın yaygın olduğunun belirtilmesi ve bu şekillerle veya yapılan kısaltmalarla, açık açık olmasa da birisine kızmak, bağırarak, küfürle konuşmak istediklerinde işe yaradığını öğrencilerin ifade etmeleri, bir diğer soruda; “Yabancı kelimeleri ya da yabancı harfleri kullanıyor musunuz ve bunu kültür göstergesi olarak mı yapıyorsunuz” cevabına %61,2’si katılmıyorum cevabını vermesidir. Ancak daha önceki ön çalışmalardan öğrencilerin akıllarına estikçe yabancı kelimeler ya da yabancı harfleri (w,x,q gibi) kullanmalarının yaygın olduğudur. E-posta adresleri ile gönderilen yazıların doğru yazılıp yazılmadığı incelendiğinde yazılardaki eksik ve yanlış yazımlar, imla kurallarına uyulmadığı görülmektedir. Bilgisayarlarda Türkçenin yanlış yazımı ve kullanımı konusunda 10-15 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Türk klavyesi olarak bilinen F klavye yerine Q klavye kullanımının yaygınlaşması ve Q klavye üzerinde alfabemizdeki bazı harflerin (ç,ş,ı,ö,ü gibi) bulunmamasından sonraki yıllarda Q klavyeler geliştirilmiş ve eklenmiştir - kaynaklanan Türkçe yazım problemleri yaşanmış ve bu problemler birçok bilgisayar kullanıcısı tarafından zamanla kalıcı olmaya başlamıştır. Çoğu kişi yazılan yazıları artık farklı yazmakta, farklı okumakta ve bir sorun yokmuş gibi davranmaktadır. Türkçe karakter sorunu e-posta, arama motorları gibi servis sağlayan programlarda da kendini göstermektedir. Hala bu programların birçoğunda Türkçe karakter uyumsuzlukları yaşanmaktadır. Çalışmada öğrencilerin kullandıkları e-posta adresleri genellikle www.mynet.com üzerinden kullanılması dikkat çekmektedir. Çoğu zaman Mynet sitesi Türkçe kullanımı destekleyen bir site olması, ücretsiz servis sağlaması, e-postalarda ya da ücretsiz web sitesi tasarımlarında kullanım alanı olarak da kapasitesinin yüksek olması gibi nedenlerle, özellikle öğrenciler tarafından tercih edilmesidir. Öğrencilere, hazır olarak verilen yazıları kendi e-postalarında yazarak verilen e-posta adreslerine göndermeleri istendiğinde, Türkçe karakter sorunu yaşanmamasına rağmen gelen yazılarda Türkçe karakter hatalarına, imla ve yazım kurallarına uyulmadığı görülmektedir. (Keskin, 2007)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Anlık ileti programlarını kullanan kişilerde kullandıkları yanlış Türkçeden dolayı konuşma bozuklukları ve iletişim sorunları gözlenmektedir. Bu kişiler uygun kelimeleri bulamamakta, düzgün cümleler kuramamaktadırlar. Öğrencilerin sınav kâğıtları okunurken, Türkçeyi eksik yazdıkları, sesli harfleri tamamen attıkları ve kelimelerin tam karşılığını bulmakta zorlandıkları, kiminle nasıl konuşulacağı ya da davranılacağı konusunda da sıkıntıları olduğu gözlenmektedir.

Çok fazla İnternet'i kullanan öğrenciler ve kişiler de zamanla iletişim problemleri yaşanmakta, yeme, içme alışkanlıklarından tutun, uyku bozuklukları, yanlış oturuş şekilleri başta olmak üzere birçok sağlık sorunları da görülmektedir. İletişimsizlikten kaynaklanan kuşaklararası çatışmaların artacağı ve gelecekte özellikle ruhsal açıdan çok sağlıklı olmayan bir toplum yapısının oluşacağıdır. Günümüzde artan şiddet vb. olaylarda bu düşünce yapısını destekler niteliktedir.

İnternet'in kullanımı, Türkçemizin doğru kullanımı konusunda yetkili kurum ve kuruluşlarımıza büyük görevler düşmektedir. Türkçemizin bilgisayarlarda doğru kullanımını desteklemek için klavye başta olmak üzere önemli kararlar alınabilir ve uygulanması istenebilir. Ayrıca Türk dilinin kullanımı ve yaygınlaştırılması konusunda yapılacak sempozyum, kongre gibi etkinliklerle araştırmaların artması, sorunların belirlenmesi ve ortak çözüm önerilerinin geliştirilmesi de etkin olacaktır.

İnternet ve anlık ileti programlarını kullanan öğrencilere/kişilere öneriler olarak; Türkçemizin doğru kullanılması ve yazılması adına öncelikle bilgisayar klavyelerinde F klavye mi Q klavye mi tartışmasını bırakılmalı ve Türkçemiz için uygunluğu, hızlılığı ve yazım kolaylığı kanıtlanmış olan F klavyeye dönüş yapılması daha uygun gibi görülmektedir. Özellikle ithal edilen bilgisayar parçaları ve bunların içerisinde yer alan klavyeler için milli bir karar alınmalı ve uygun klavyenin kullanılması yaygınlaştırılmalı.

Artık ülkemizde de bilgisayar eğitimi ve programlaması konusunda önemli çalışmalar yapılabilmekte, Ön lisans ve Lisans düzeyinde bilgisayar programlamasına yönelik eğitimler verilmektedir. Bu alanlarda eğitim almış programcılara, Türkçemizin kullanımına yönelik karakter sorunları olmayan bilgisayar programları yapabilmeleri için maddi ve manevi destekler verilmelidir. Böylece yabancı programlar değil Türkçemizi destekleyen programların kullanımı yaygınlaştırılmalı ve özellikle gençlerimizin Türkçemizi doğru kullanımı yönünde sunumlar verdirilmelidir. Çünkü bir milletin dil, kültür özellikleri zamanla kaybolur ise milli birlik ve duyguların devamı da zorlaşacaktır. Bilindiği gibi milleti millet yapan en önemli unsurlardan birisi

dil'dir. Anne ve babalar başta olmak üzere çocuklarımız ve gençlerimiz zaman zaman denetlenmeli, çok uzun sürelerle bilgisayar başında kalmaları önlenmelidir. Ara ara giriş yapılan siteler; takip edilmeli, yasak sitelere erişimi önlemek için şifre vb. yöntemlerle tedbirler alınmalıdır. Ayrıca, İnternet kafeleri işletenlerin bilgilendirilmeleri de bir çözüm önerisi olabilir. En köklü çözüm olarak; Türkçemizin doğru kullanımı konusunda halkımız bilgilendirilmeli ve Türkçemizin doğru kullanımı ve konuşma bozuklukları erken yaşlardan başlanmalı araç olarak da Türkçe derslerinin ve kompozisyon derslerinin etkinliği artırılmalı. Böylelikle yazma ve konuşma bozukluklarının düzeltilmesi sağlanacaktır.

KAYNAKÇA

- Alkan, C. (1996). *Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi*, Türkiye 1.Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 12-15 Kasım MEB-FRTEB, Ankara.
- Cengizhan, C. (2008). *Öğrencilerin Bilgisayar ve İnternet Kullanımında Yeni Bir Boyut: Bağımlılık*, İndirilme Tarihi: 14 Nisan 2008, URL: <http://mimoza.marmara.edu.tr/>
- Çelik T. & Karaaslan E. (2008). *İnternet Toplumu Oluşum Süreci*, İndirilme Tarihi: 14 Nisan 2008, URL: <http://inet-tr.org.tr/>
- Delil, Y., Tengilimoğlu, D., & Akdemir, F. (2006). *Yönetici Asistanları ve Büro Çalışanlarının Hizmet İçi Eğitimleri İçin Bir Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Programı Uygulama Örneği*, V.Büro Yönetimi ve Sekreterlik Kongresi, 14-15 Eylül, Çanakkale MYO İktisadi ve İdari Programlar Bl. Büro Yön. ve Sek. Prog., Çanakkale.
- Ekinci, A. (2002). Aziz Antonius'un Baştan Çıkarılması: Bir Kötü Alışkanlık Olarak İnternet, *COGİTO Dergisi*, Kış 2002.
- Göral, R. (2006). *Büro Yönetimi*, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Keskin N. (2007). *Bilgisayarların (e-posta, MSN programları gibi) Türkçenin Kullanımı Üzerindeki Olumsuz Etkileri*, Aşık Paşa Sempozyumu, Kırşehir.
- Markoç, K.D. (2007). *Çanakkale Kamu Kuruluşlarında Çalışan Sekreterlerin Anlık İletişim Yazılımlarını Kullanımı Üzerine Bir Araştırma*, 6.Ulusal Büro Yönetimi ve Sekreterlik Kongresi, Gazi Üniversitesi, 27-27 Ekim, Ankara.
- Petriçli F. (2008) *İnternetin Faydaları ve Zararları*, İndirilme Tarihi 15 Nisan 2008, URL <http://petricli.blogcu.com/>
- Şakar Ö., Küçükaslan, N. (2006). *Büro Yönetimi ve İletişim Teknikleri*, Bursa: Ekin Yayıncılık.

Ertuğrul İ., Keskin N.

Tutar H., ve Altınöz M. (2003). *Büro Yönetimi ve Sekreterlik Sözlüğü*, Ankara: Nobel yayıncılık.

Tutar, H., Altınöz, M., Aydos, H. ve Altınöz Ö. T. (2003), *Bürolarda Teknoloji Kullanımı*, Ankara: Nobel Yayıncılık